

Et klart budskap til morgendagens leger!

Myskja A.

På vei mot en integrert medisin

En innføring i komplementær og alternativ behandling. 310 s, tab, ill. Bergen:

Fagbokforlaget, 2008. Pris NOK 325

ISBN 978-82-450-0240-9

Alternativ medisin har i Norge, som i en rekke andre europeiske land, hatt en voldsom fremvekst etter krigen. Fra å være et tilbud til de få utført av en håndfull behandlere er det i dag et bredt tilbud over det

ganske land. Helsepersonells holdning til alternativ medisin har også endret seg over tid. Fra å ha inntatt en klar avvisende holdning til slik behandling har mange leger inntatt en mer nøytral posisjon der man mer eller mindre stilltiende aksepterer alternative behandlingsformer som et område der pasienten primært foretar egne valg. Fortsatt er det få leger som aktivt henviser til alternative behandlere. Et unntak er akupunktur hvor man har tall på at hele 65 % av legene henviser sine pasienter til slik behandling. Selv om interessen er økende i befolkningen, har legenes kunnskaper om alternativ behandling ikke økt i samme grad. Mange kolleger har svært mangelfull innsikt i hva som bedrives av komplementær medisin og alternativ behandling.

På vei mot en integrert medisin gir på en liketil og grei måte innsikt i dette fagfeltet. Forfatteren og legen Audun Myskja har i over 20 år beskjeftiget seg med fagfeltet og har skrevet flere bøker om ulike temaer innen alternativ medisin. Han gir en klar historisk fremstilling av folkemedisinen fremvekst og integrering i skolemedisinen. Vi tas med inn i diskusjonen om hva som skiller komplementær fra alternativ behandling. Ikke alle leger har fullgod kunnskap om dette emnet. Forfatteren gir en kortfattet, men klar oversikt over ulike terapiformer, hva som virker, og hva som brukes i praksis, og hvem som bruker det. Videre avsnar han en del myter om alternativ behandling, og henviser til forskningsbaserte funn i litteraturen. I et velskrevet kapittel omtales placeboeffekten og håpets fysiologi som alle leger bør kjenne til. Legestanden byr ubevist også på placeboeffekt i mange av sine gjerninger, og burde i større grad være bevisst på dette og kanskje utnytte denne effekten i større grad i utøvelse av legekunsten.

I et visjonært kapittel gir forfatteren uttrykk for status nå og utviklingen fremover, og slår fast at utviklingen har gått langsomt

her hjemme. Legene burde i langt større grad interessere seg for hvor og hvorfor pasientene våre kjøper seg ulike tjenester på behandlermarkedet. I dette omfattende helsemarkedet utgjør legebehandling bare en liten del. Ved å skaffe oss bedre innsikt i dette vil vi i større grad være i stand til å forstå våre pasienters handlinger og atferd.

Boken er velskrevet og språket er klart og tydelig. Fremstillingen bærer preg av forfatterens solide kunnskaper innen feltet. I en kortfattet form gis det en utmerket oversikt over fagfeltet, og boken egner seg således til å leses fra perm til perm for den vitebegjærlige lege. Den burde være et must for alle som driver praksis, spesielt våre unge kolleger som lett kommer i unødige harde diskusjoner med pasienter om hva som er til pasientens beste. Med litt mer kunnskap i bagasjen vil slike diskusjoner bli mer fruktbare. Den anbefales på det varmeste.

Aage Bjertnæs

Risvollan legesenter
Trondheim

Mye godt om høyt blodtrykk

Blomhoff R, Iversen PO, Thuesen NP.

Hjelp jeg har fått høyt blodtrykk! Hva nå?

144 s, tab, ill. Oslo: Birkeland Publications, 2007. Pris NOK 250

ISBN 978-82-997423-1-3

Forfatterne henvender seg til helsepersonell og til befolkningen generelt, og har som målsetting å stimulere til forebyggende tiltak mot høyt blodtrykk. Boken er kanskje mest relevant for pasienter som har

fått påvist hypertensjon.

Første halvdel er deskriptiv om blodtrykkssykdom. Denne delen tar utgangspunkt i at den ene forfatteren får påvist høyt blodtrykk som debuterer med hjertesvikt. Andre halvdel er viet forebyggende kostholds- og andre livsstilsråd. Hvert kapittel gjengir sentrale referanser om de berørte temaene. Det gjør lesingen mer interessant for helseprofesjonene, og tjener som en viktig stimulans til videre fordypning for den som er interessert.

Boken har en svært leseverdige form, med oversiktlig inndeling av stoffet og et lett begripelig språk. Teksten er komplett med fine illustrasjoner og fotografier som gjør stoffet mer interessant. Referansene som følger hvert kapittel er velvalgte og dokumenterer stoffet på en god måte. Stort sett er fremstillingen saklig og balansert.

Jeg har to innvendinger mot presentasjonen. Den første er at utgangspunktet (sykehistorien om hjertesvikt) dramatiserer stoffet i unødige grad. Et begrep som «den tause morder» som hjemsøker 90 % av befolkningen, er unødige dramatisk. De fleste mennesker med høyt blodtrykk har en ikke-symptomatisk tilstand, som gir dem en statistisk mer-risiko for hjerte- og karsykdom, som ikke er dramatisk. Spesielt gjelder dette dersom det høye trykket ikke er ledsaget av andre risikofaktorer. Den andre innvendingen er at vektleggingen av ASCOT- og PROGRESS-studiene i avslutningskapitlet, kan fremstå som selektert rapportering.

Bortsett fra disse påpekningene er dette en leseverdige opplysningsbok for pasienter og pårørende. Helsepersonell kan bruke den som dokumentasjonskilde, spesielt for å få oversikt over og innføring i sentrale referanser om sammenhengen mellom livsstil og blodtrykk og dokumentasjon om livsstiltak.

Eivind Meland

Seksjon for allmennmedisin
Institutt for samfunnsmedisinske fag
Universitetet i Bergen

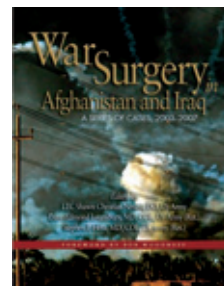
Den store boken i krigskirurgi, til faglig inspirasjon og til ettertanke

Nessen SC, Lounsbury DE, Hetz SP, red.

War surgery in Afghanistan and Iraq

A series of cases, 2003–2007. 442 s, ill.

Washington, D.C.: Borden Institute, Walter Reed Army Medical Center, 2008. Pris USD 99
ISBN 978-0-9818-2280-8

Soldaten skal ha skadebehandling på høyde med sivilnivå. I de pågående krigen har den amerikanske sanitet vist at avansert kirurgi lar seg gjennomføre nær kamphandlingene.

53 bidragsyttere fremlegger kasuistikker fra Afghanistan og Irak. 15 profilerte spesialister bidrar med kapitler om nye behandlingsmetoder. I disse dager har alle digitalkameraet lett tilgjengelig. Det har gitt en enestående dokumentasjon. Hvert tilfelle presenteres slik man opplevde det. Ikke alltid går det bra. Hver pasienthistorie er ledsaget av en diskusjon om hva man kan lære, hva som skal være første nødbehandling og hva de medisinske følgene er. Det henvises til kapitler i det amerikanske forsvarets krigskirurgimanual hvor man kan lese mer om den aktuelle skadetyper (1).